

CIAŁKO (11) *sb n*

a pochylone, o jasne.

sg N ciąłko (5). *◇ G* ciąłka (1). *◇ D* ciąłku (1). *◇ A* ciąłko (2). *◇ I* ciąłki(e)m (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI(XVIII) – XVII w.

Dem. od „ciało” ‘organizm ludzki’; corpusculum Mącz, Calep, Cn; caruncula Cn (11) : y yey [panny Marii] czyalko zacząłoby fya w uyelkyey nyeuynnnołczy PatKaz II 79v; Mącz 66b; Calep 262b; W krotce da Bog čás Przyidzie kiedy ciąłkiem wzmożesz A nam też towarzysztwa łzkolnego pomożesz. SkorWinsz A3v.

Wyrażenie: »młode ciąłko« (1): ná ktorego [synaczka] młode ciąłko/ zimno/ wiatry/ defzdze/ trzęsienia/ poty- kánia/ y inne podrożne przygody pádły. SkarŻyw 244.

a. *Tkanka mięsna, mięso (1) :*

Szereg: »ciąłko i kości« (1): Rozleciáło fie wřzytko/ y ciąłko y kości. GórTroas 71.

b. *Pierwiastek fizyczny w człowieku (przeciwieństwo strony duchowej), oceniany ujemnie jako siedlisko żądź, dolegliwości itp.; niekiedy w funkcji ironicznej (5) : Pátrzayże iáko światek ciąłku pochlebuie RejWiz 171v; RejZwierc 155; PaprPan 12; Tákowy dowcip lichemu zwierzątku/ W ták mále ciąłko Pan BOG włał z początku/ Y gořpodářtwa vczá nas też zgołá/ Mrowká y Přczołá. KlonFlis E3v.*

Zwrot: »duszę złączyć z ciąłkiem« (1): y duřzú złączył bog zyey czyalkyem czyřczye początem PatKaz II 83v.

Cf CIAŁECZKO

HG, MM